

Nota van inspraak 'Nota landschapsbeleid - 2015'

I. INLEIDING

Deze nota bevat de volgende onderdelen:

- een beschrijving van de gevolgde procedure
- een samenvatting van de inspraakreacties op de ontwerpnota landschapsbeleid - 2015
- ons besluit over de inspraakreacties
- een beschrijving van de gevolgen van ons besluit voor de inhoud van de Nota landschapsbeleid - 2015
- een toelichting op ons besluit

Deze nota hoort bij de (ontwerp) Nota landschapsbeleid - 2015 en wordt betrokken bij de vaststelling van de Nota landschapsbeleid 2015.

II. INSPRAAKPROCEDURE

Iedereen kon de ontwerpnota landschapsbeleid - 2015 van 2 april 2015 tot en met 13 mei 2015 in het gemeentehuis bekijken. Dit hebben wij bekendgemaakt in Oss Actueel van 1 april 2015 en op www.oss.nl.

Van 2 april 2015 tot en met 13 mei 2015 konden 'ingezetenen' van de gemeente Oss (degenen die in Oss wonen of gevestigd zijn) en degenen die een belang hebben bij de Nota landschapsbeleid - 2015 schriftelijk en mondeling reageren op de Nota. De gemeente heeft één inspraakreactie ontvangen.

Deze procedure ligt vast in de gemeentelijke Inspraakverordening.

III. REACTIES

Wij vinden de inspraakreactie ontvankelijk. 'Ontvankelijk' betekent dat de indieners aan alle eisen hebben voldaan om een inspraakreactie in te dienen. Op inspraakreacties die niet ontvankelijk zijn, hoeven wij niet inhoudelijk in te gaan.

Hieronder vatten wij de reactie samen. Daarna volgen ons besluit en een toelichting daarop.

Het kan zijn dat wij een deel van een reactie niet of niet helemaal beschrijven. Dan hebben wij bij de beoordeling toch rekening gehouden met dat deel.

Als wij vinden dat de indiener van een (ontvankelijke) reactie gelijk heeft, verklaren wij de reactie gegrond. Als wij vinden dat de indiener geen gelijk heeft, verklaren wij de reactie ongegrond. Wij kunnen een reactie ook gedeeltelijk gegrond en gedeeltelijk ongegrond verklaren.

V. INSPRAAKREACTIES

Inspraakreactie 1: ZLTO Oss

Samenvatting inspraakreactie

A. Algemeen

De ZLTO vindt dat in de landschapsvisie erg vanuit één kant wordt gedacht. Zo komen, volgens de ZLTO, de economische aspecten niet aan bod. De nota spreekt van 'voor wat hoort wat' en 'compensatie'. Volgens de ZLTO wordt daarbij volledig voorbij gegaan aan de betaalbaarheid en het economisch rendement voor de ondernemers. ZLTO is van mening dat de 'lat vooraf te hoog wordt gelegd'. Hierdoor worden ontwikkelingen geremd in plaats van gestimuleerd.

ZLTO vindt dat de tekst in het algemeen veel 'suggestieve constatering' en tegengestelde zaken bevat.

Verder vindt ZLTO dat de landschapsvisie meer rekening moet houden met aspecten, anders dan landschap, die in het buitengebied en in de agrarische sector spelen.

Volgens ZLTO gaat de visie uit van 'strak gebiedsgericht denken vanuit oude economische gedachten'. Dit komt omdat de nota landschapsbeleid is gebaseerd op beleid dat lang geleden is opgesteld.

ZLTO vindt vernieuwend denken noodzakelijk voor het behoud van de leefbaarheid van het platteland. Strak gebiedsgericht denken past niet bij ontwikkelingen als zelfredzaamheid en terugtrekkende overheid. Volgens de ZLTO dienen regels flexibeler te worden. Hoge kosten door compensatieregelingen, langdurige processen en eisen aan ontwikkelingen belemmeren vernieuwing en verandering.

ZLTO vindt in het algemeen dat de nota landschapsbeleid ontwikkelingen in de nabije toekomst ernstig zal belemmeren. De hele nota moet, naar mening van ZLTO, worden herzien.

Opmerkingen per onderdeel

B.

Paragraaf 4.4

Onder de provinciale gebiedspaspoorten staat een verbinding tussen de stad Oss en een moeraszone langs de hertogswetering genoemd. ZLTO vindt dat moerasgebieden ongedierte aantrekken. De risico's van ongedierte voor de verspreiding van dierziekten zijn niet nader beschreven of onderzocht.

C.

Paragraaf 4.5

ZLTO vindt over subparagraaf 4.5.1 dat er geen aandacht is besteed aan de economische drager.

Op basis van subparagraaf 4.5.3 concludeert ZLTO dat in deze visie geen nieuw beleid wordt geformuleerd. De visie is volgens ZLTO een samenvoeging van oude beleidsdocumenten.

ZLTO vindt dat het beleid geen rekening houdt met de nieuwe economische realiteit, waarbij overheden zich op allerlei vlakken terugtrekken en meer bij burgers en ondernemers neerleggen. Volgens ZLTO moet het beleid op dit punt worden aangepast.

D.

Hoofdstuk 5

ZLTO stemt in met de in paragraaf 5.2 beschreven trend dat het aantal bedrijven afneemt. Overblijvende bedrijven zullen volgens ZLTO een grotere productieschaal nodig hebben. ZLTO concludeert dat dit alleen in de komgebieden mogelijk is. ZLTO vindt dat dit ondernemers buiten de komgebieden aantast in de toekomstmogelijkheden.

E.

Paragraaf 5.3

Volgens ZLTO veronderstelt paragraaf 5.3 dat burgers graag op grote kavels in het buitengebied willen wonen. ZLTO stelt dat volgens de nieuwe economische realiteit wonen in het buitengebied volledig uit is. Deze paragraaf moet volgens ZLTO worden herzien.

F.

Hoofdstuk 7

ZLTO constateert dat in paragraaf 7.3 staat dat 'in gebieden waar geen sprake is van landschappelijke kwaliteit meer ontwikkelingen worden toegelaten.' ZLTO vraagt zich af wat met landschappelijke kwaliteit wordt bedoeld. ZLTO vindt dat alle gebieden een kwaliteit hebben. De insteek van de nota is volgens ZLTO zeer suggestief.

G.

Paragraaf 7.4

ZLTO vraagt zich af of de wenselijkheid om oude patronen en oude elementen terug op te nemen in het landschap niet leidt tot terugzetten van de tijd. ZLTO vindt dat dit niet overeenkomt met de inhoud van paragraaf 7.3. Verder vindt ZLTO dat de economische onderbouwing ontbreekt. Wie gaat de kosten van het terugbrengen van elementen betalen?

H.

Paragraaf 7.5

ZLTO vindt de tekst "dat agrariërs (nog) meer kunnen bijdragen aan landschapsontwikkeling en beheer" onjuist. De agrariër is volgens ZLTO van oudsher (laatste 100 jaar) vormer en ontwikkelaar van het buitengebied.

I.

Paragraaf 8.1

ZLTO stelt dat het terugbrengen van Maasheggen met Meidoorn risico's oplevert voor fruitbomen door plantenziekten. ZLTO vindt dat er onderzoek naar mogelijke gevaren moet plaatsvinden. Dit onderzoek moet voorafgaan aan het opnemen van dit onderwerp in de visie.

J1.

Paragraaf 8.2

ZLTO vraagt zich af of de wenselijkheid om oude patronen en oude elementen terug op te nemen in het landschap niet leidt tot terugzetten van de tijd. ZLTO vindt dat dit niet overeenkomt met de inhoud van paragraaf 7.3. Verder vindt ZLTO dat de economische onderbouwing ontbreekt. ZLTO vraagt zich af of terugbrengen van oude patronen gewenste ontwikkelingen gaat blokkeren.

J2.

Over het idee om het 'waterwinbos' om te vormen tot een moeras is ZLTO van mening dat dit mogelijk ongedierte en/of ongewenste insecten aantrekt die ziekten kunnen verspreiden. Dit risico is niet nader onderzocht.

K1.

Paragraaf 8.3

ZLTO merkt op dat opgaande (weg)beplanting in de kom gaat verdwijnen, mede om de vos, die weidevogels bedreigt, te weren. ZLTO vindt dat het niet onze taak is om in te grijpen in natuurlijke processen.

De ontwikkeling van vegetatie rond de Hertogswetering is volgens de ZLTO in tegenspraak met het plan om opgaande beplanting te laten verdwijnen. ZLTO vraagt zich af of gedacht is aan de gevolgen van een kaal gebied voor recreatie en toerisme in de omgeving.

K2.

ZLTO merkt op dat hoge teelten in het komgebied, in het bijzonder rond de eendenkooien, niet wenselijk zijn. Eendenkooien hebben hun oorspronkelijke functie verloren. Volgens ZLTO is het openhouden van vliegroutes niet meer noodzakelijk.

ZLTO vindt dat het opleggen van beperkingen aan de mogelijkheden in de bedrijfsvoering van ondernemers, bijvoorbeeld het verbieden van hoge teelten, niet thuis hoort in een visie.

K3.

Verder vindt ZLTO dat geen aantasting van het agrarische gebruik in het komgebied mag plaatsvinden door ontwikkeling van natte natuur en verhoging van het waterpeil.

L.

Paragraaf 8.4

ZLTO vindt dat de ontwikkeling van bosjes haaks op Herperduin geen rekening houdt met de belangen van de tuinders in die omgeving. Volgens ZLTO wordt hun toekomst in deze visie ter discussie gesteld.

M.

Paragraaf 9.3

ZLTO vindt de beschrijving van windturbines als modern en high tech erg suggestief. Daarnaast vindt ZLTO de mogelijkheid om turbines in het komgebied te plaatsen tegenstrijdig met het idee om bomen te laten verdwijnen om openheid terug te brengen.

N1.

Paragraaf 9.4

ZLTO vindt dat de provinciale Verordening ruimte 2014 voldoende eisen stelt aan inpassing van agrarische bedrijven. Verder verwacht ZLTO dat de omschakeling naar andere functies niet gaat plaatsvinden doordat er allerlei eisen worden gesteld. Volgens ZLTO zijn extra

eisen niet passend. Ook vindt ZLTO dat er geen aandacht aan de financiële gevolgen wordt besteed.

N2.

Volgens ZLTO wordt het onderdeel Vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) in paragraaf 9.4 inflexibel beschreven. Er wordt uitgegaan van sloop. Herbestemming en omschakeling wordt niet gestimuleerd. De nota besteedt geen aandacht aan de financiële consequenties.

O.

Paragraaf 9.6.1

ZLTO vindt dat in de nota een suggestieve mening over hekwerken staat. Volgens ZLTO moeten hekwerken rond bedrijven een grotere hoogte kunnen krijgen.

Besluit

Wij vinden de inspraakreactie gedeeltelijk gegrond en gedeeltelijk ongegrond.

Wijzigingen in de ontwerpnota landschapsbeleid - 2015

Wij passen de tekst in de Nota landschapsbeleid – 2015 op een aantal punten aan en verduidelijken de tekst. Bij onderstaande toelichting geven wij per onderwerp aan waar wij de tekst aanpassen.

Toelichting van burgemeester en wethouders

A.

De Nota landschapsbeleid – 2015 beschrijft het gemeentelijke beleid voor het landschap. Dit beleid heeft op hoofdlijnen als doel het behoud, versterken en ontwikkelen van de landschappelijke kwaliteit van het Osse landschap. Dergelijke beleidsdocumenten zijn altijd eenzijdig gericht op het behalen van de doelstellingen op in dit geval het gebied van landschap.

De Nota landschapsbeleid – 2015 vormt een bouwsteen voor de structuurvisie 'Buitengebied Oss – 2015'. In deze structuurvisie worden de verschillende belangen integraal afgewogen.

Daarnaast vindt in een ruimtelijke procedure, zoals de vaststelling van een bestemmingsplan, een gerichte afweging plaats van de aspecten die belangrijk zijn bij een project. Landschap is daarbij één van af te wegen aspecten. De Nota landschapsbeleid levert het beoordelingskader voor het aspect landschap.

De Nota landschapsbeleid – 2015 beschrijft hoe het landschap kan worden behouden en verder kan worden ontwikkeld. Naast de gemeente kunnen ook de bewoners en ondernemers in het buitengebied en de kernen een bijdrage leveren aan het landschap. Dit betekent bijvoorbeeld dat bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, zoals de uitbreiding van een agrarisch bedrijf, landschappelijke inpassing met beplanting plaatsvindt. Als de gemeente nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen toestaat dan mag een tegenprestatie verwacht worden. Zeker bij het toestaan van een woning, waardoor een grote waardevermindering van de grond ontstaat.

De term 'compensatie' komt uit het provinciale beleid. De provincie eist in de Verordening ruimte 2014 dat bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen landschappelijke compensatie plaatsvindt.

De gemeente Oss vraagt bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen dat deze landschappelijk worden ingepast. De provinciale compensatie komt bovenop de landschappelijke inpassing.

Landschapsbeleid functioneert uitsluitend via een gebiedsgerichte benadering. Voor ieder landschapstype bestaat een eigen ontwikkelingsrichting en daarmee een eigen benadering. De nota is gericht op het behoud en verbetering van de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit. Deze uitgangspunten zijn al jaren onderdeel van het Osse ruimtelijke beleid. Kwaliteit zal ook in de toekomst belangrijk blijven.

Een aantrekkelijk landschap is prettig om in te wonen, werken en recreëren. Een aantrekkelijk landschap draagt ook bij aan de versterking en realisatie van economische dragers, zoals toerisme. Een aantrekkelijk landschap is een voorwaarde om toeristen te trekken. De versterking van economische dragers draagt bij aan de leefbaarheid van het platteland. Behoud en ontwikkeling van het landschap draagt dus bij aan de leefbaarheid van het platteland.

De gemeente Oss wil de leefbaarheid bevorderen. Daarbij zet de gemeente (steeds meer) in op burgerparticipatie. De gemeente biedt daarbij ruimte voor maatschappelijke initiatieven. Dit betekent niet dat de gemeente geen kaders meer stelt. Zo zal uitbreiding van bedrijven volgens vaste wettelijke regels en (bestemmingsplan)procedures blijven verlopen. De gemeente zal daarbij het algemeen belang en een goede ruimtelijke ordening blijven bewaken.

Wij vinden dat wij het landschap met dit beleid goed beschermen. Dit beleid vormt een randvoorwaarde voor de ontwikkeling van het buitengebied. Het landschapsbeleid laat ruimte voor de ontwikkeling van de agrarische sector.

B. De moeraszone langs de Hertogswetering is al gedeeltelijk aangelegd door waterschap Aa en Maas. Het gaat om natuurvriendelijke oevers, plas-drassituaties en ruigtevegetaties. Hierdoor zijn de ecologische waarden in deze zone sterk verhoogd. Ons is niet bekend dat er ongedierte is. Wellicht komen er in dit gebied meer insecten zoals muggen voor. Dit trekt weer andere soorten als struweel- en weidevogels die deze insecten eten. Daardoor ontstaat een nieuw ecologisch evenwicht.

C.

Zie onze reactie onder A.

In paragraaf 4.5 staat het gemeentelijk beleid beschreven dat van belang is voor het landschap. Dit beleid geldt nog steeds. Het moment van vaststelling van het beleid zegt niets over de waarde van de beleidsstukken en de doelen die de gemeente wil bereiken. Die zijn nog steeds actueel.

D.

De Nota landschapsbeleid doet geen richtinggevende uitspraken over de agrarische bedrijfsontwikkeling. Daar waar dit wel het geval is, passen wij de nota daar op aan. De nota gaat vooral in op de landschappelijke gevolgen van (agrarische) bedrijfsontwikkeling.

E.

Door de financiële en economische crisis is de totale woningmarkt teruggelopen. Dus ook de markt voor wonen in het buitengebied. Er zal desondanks een vraag naar wonen in het buitengebied blijven bestaan.

F.

Paragraaf 3.1 beschrijft wat wij onder landschappelijke kwaliteit verstaan. Wij hebben het in paragraaf 3.1 over 'ruimtelijke kwaliteit' die wordt bepaald door de identiteit en karakteristiek en die ruimtelijke aspecten, belevingsaspecten, natuurlijke aspecten en functionele aspecten omvat. In Paragraaf 3.1 zullen wij verduidelijken wat de link is tussen 'ruimtelijke kwaliteit' en 'landschappelijke kwaliteit'; 'ruimtelijke kwaliteit' bestaat uit 'landschappelijke kwaliteit' en 'stedenbouwkundige kwaliteit'.

G.

In paragraaf 7.3 staat dat oude patronen en elementen bijdragen aan de identiteit van de landschapstypen. Deze patronen en elementen moeten behouden blijven en waar mogelijk versterkt.

Het gaat hier om bestaande cultuurhistorische patronen en elementen die wij willen behouden. Het terugbrengen van verdwenen cultuurhistorisch waardevolle patronen en elementen kan in sommige gevallen wenselijk zijn. Een mogelijkheid tot behoud en ontwikkeling van deze elementen en patronen is het opnemen hiervan in een groter inrichtingsplan voor een gebied. De gemeente financiert dit soort ideeën op projectbasis.

H.

Met ZLTO erkennen wij de belangrijke rol van de agrariërs in het buitengebied. De tekst in paragraaf 7.5 gaat in op de mogelijkheid dat agrariërs, als verbreding van de

bedrijfsactiviteiten, taken op het gebied van landschaps- en natuurbeheer op zich nemen. Dit sluit aan bij de rol die agrariërs hebben.

I.

In de nota is in paragraaf 9.4 aangegeven dat bij de toepassing van erfbepaling op de oeverwal, daar waar fruitbomen staan, geen meidoorn toegepast moet worden vanwege overdragen van ziekten. In de uiterwaarden zijn geen fruitboomgaarden aanwezig. De kans op overdragen van ziekten is dan ook nihil. Wij zien geen aanleiding voor nader onderzoek. Wel kan rekening gehouden worden met fruitboomgaarden op de oeverwal in de omgeving. Wij voegen dit aan de nota toe.

J1.

Zie onze reactie onder G.

Het landschapsbeleid blokkeert geen gewenste ontwikkelingen. Landschappelijke kwaliteitsverbetering vindt plaats in harmonie met bestaande functies en nieuwe gewenste ontwikkelingen.

J2.

Zie onze reactie onder B.

K1.

Het gaat niet goed met de meeste soorten weidevogels. De aantallen nemen al jaren af. Het verwijderen van opgaande beplanting draagt bij aan de instandhouding van weidevogels binnen de gemeente Oss.

Bedreiging van weidevogels vormt niet de enige reden om opgaande beplanting in het komgebied te verwijderen. Door opgaande beplanting verdwijnt de openheid van het komgebied. Hierdoor gaat het komgebied steeds meer lijken op andere meer besloten landschappen in de gemeente Oss. Het onderscheid tussen de landschappen bepaalt mede de kwaliteit van het buitengebied van Oss.

K2.

In de Nota landschapsbeleid staat op pagina 39 over eendenkooien het volgende: *"De eendenkooien zorgen voor geleding in het gebied. Ze zijn cultuurhistorisch en ecologisch van belang."* Direct daaronder staat: *"In het open gebied is het ruimtelijk gezien wenselijk landbouwkundige teelten boven ooghoogte, zoals maïs, te beperken."* Deze twee onderwerpen hebben niets met elkaar te maken. Het eerste citaat beschrijft de kwaliteit die eendenkooien aan het gebied toevoegen. Het tweede citaat gaat over een ruimtelijk gewenste situatie. De nota doet geen richtinggevende uitspraken over het openhouden van het gebied rond de eendenkooien. De nota doet ook geen richtinggevende uitspraken over de agrarische bedrijfsvoering.

Over landbouwkundige teelten boven ooghoogte staat in de Nota landschapsbeleid dat de haalbaarheid van beperking van deze teelten wordt nagegaan. Hierbij bedoelen wij onderzoek naar de haalbaarheid van alternatieven.

De nota is op deze punten niet duidelijk genoeg. Daarom verduidelijken wij deze punten in de nota.

K3.

In de Nota landschapsbeleid staat op pagina 39 over verhoging van het grondwaterpeil het volgende: *"Het grondwaterpeil verhogen heeft een gunstig effect op de weidevogelstand."* Dit is een constatering en geen beleidskeuze.

L.

Hoofdstuk 8 beschrijft de ontwikkelingsmogelijkheden voor het landschap in de gemeente Oss. Op de dekzandrand kan dit kavelrandbeplanting zijn. Deze ontwikkeling komt alleen op gang als er mogelijkheden bestaan. Als die mogelijkheden er niet zijn, door bijvoorbeeld de aanwezigheid van bedrijven met andere belangen, dan zal het streefbeeld niet worden gerealiseerd. Wij verplichten de tuinbouw niet om kavelrandbeplanting te realiseren waardoor de bedrijfsvoering wordt verstoord. De toekomst van de tuinbouw staat door deze nota dus niet op het spel.

M.

Het aantal, de vorm en de hoogte van eventueel te plaatsen windturbines is niet te vergelijken met het aantal, de vorm en de hoogte van bomen in het komgebied. Door de hoogte en de vorm van de windturbines beïnvloeden ze de openheid van het komgebied niet.

N1.

Het beleid in de Nota landschapsbeleid gaat uit van landschappelijke inpassing van (agrarisch) bedrijven. Het provinciale beleid gaat verder dan het gemeentelijke beleid. De provincie eist naast inpassing ook (extra) compensatiemaatregelen.

Het landschapsbeleid geeft de landschappelijke kaders aan waarbinnen ruimtelijke plannen kunnen worden ontwikkeld. Landschappelijke inpassing van een plan is onderdeel van een goede ruimtelijke ordening. Een plan voldoet niet aan een goede ruimtelijke ordening als het financieel niet haalbaar is om dat plan landschappelijk in te passen.

N2.

De nota gaat zeer summier in op vrijkomende agrarische bebouwing. Sloop van overbodige bebouwing wordt als voorbeeld genoemd voor de verbetering van de landschappelijke kwaliteit. De kernboodschap bij dit onderdeel is dat hergebruik van VAB's moet bijdragen aan de verbetering van de landschappelijke kwaliteit. Het VAB-beleid wordt in een aparte nota uitgewerkt.

O.

Paragraaf 9.6.1 gaat over hekwerken die het landschap ontsieren. In het buitengebied komen steeds meer 'industriële' hekwerken voor. Hoe hoger dit soort hekwerken, hoe meer ze opvallen in het landschap. Hoge hekken zijn, ook rond bedrijven, landschappelijk gezien, niet wenselijk. Het landschapsbeleid doet geen uitspraak over de toegestane hoogte van hekwerken. In de nota staat niet dat rond bedrijven geen hekwerken hoger dan 1 meter zijn toegestaan. De nota geeft alleen aan dat deze hekwerken in de omgeving moeten passen.

De nota is op dit punt niet duidelijk. Daarom besteden wij de nota meer aandacht aan de toepassing van hekwerken rond bedrijven.